

Asia: VN/7002/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi jätelain muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta

6 § Muut Määritelmät

-

48 § Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Esityksen ilmoitettuina tavoitteina on:

- vähentää eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajan kustannusvastuun toteuttamisesta viranomaiselle ja kunnille aiheutuvaa sääntelytaakkaa
- parantaa tuottajan kustannusvastuun ennakoitavuutta
- ehkäistä ja vähentää nikotiinipusseista aiheutuvaa roskaantumista sekä
- edistää roskaantumista aiheuttavien tuotteiden tuottajien yhdenmukaista kohtelua.

Nikotiinipussien ottaminen tuottajavastuun piiriin nyt esitetyssä muodossa ei kuitenkaan edistä näitä tavoitteita.

Nikotiinipusseille esitetään SUP-direktiivin mukaista kansallista lainsäädäntöä riippumatta siitä, sisältävätkö ne muovia. Kuitenkin niiden osalta sekä ehdotetun sääntelyn tavoite että keinot niihin pääsemiseksi eroavat SUP-tuotteiden vastaavasta sääntelystä, eikä ehdotetulla sääntelyllä tulla edes pääsemään nyt esitettyihin tavoitteisiin.

Innovaatioiden edistäminen on selkeästi SUP-direktiivin yksi päätavoitteita. Direktiivin johdanto-osan 16 kohdan mukaan "Innovoinnin ja tuotekehityksen odotetaan tuottavan toteutuskelpoisia vaihtoehtoja muovia sisältäville suodattimille, joten niitä on edistettävä. Tupakkatuotteiden, joiden suodattimet sisältävät muovia, laajennettua tuottajan vastuuta koskevissa järjestelmissä olisi myös

kannustettava innovointiin, jolla pyritään kehittämään kestäviä vaihtoehtoja muovia sisältäville tupakkatuotteiden suodattimille".

Nikotiinipusseille ehdotettu tuottajavastuusääntelyn puolestaan ei anna tuottajille mitään kannustimia tuottaa parannetuilla materiaaliakoostumuksilla paremman ympäristöjalanjäljen omaavia tuotteita, eikä se anna tuottajille muitakaan mahdollisuuksia vaikuttaa maksun suuruuteen. Itse asiassa esitysluonnoksen perusteluissa todetaan, että "nikotiinipussien aiheuttaman roskaantumisen lisääminen tuottajan kustannusvastuun piiriin ei vaikuttaisi nikotiinipussien aiheuttaman roskaantumisen haittoihin ympäristössä."

Näin ollen nikotiinipussituottajia ei kohdeltaisi yhdenmukaisesti muiden tuottajien kanssa, eikä ehdotettu maksu olisi luonteeltaan tuottajavastuumaksu, vaan käytännössä lisävalmistevero jo kertaalleen valmisteverotetulle tuotteelle. Eduskunta säättää jo erikseen sopimaksi katsomansa tasoisen valmisteveron Suomessa myytävälle nikotiinipusseille, eikä voi olla tarkoituksenmukaista rakentaa vastaavaa päällekkäistä järjestelmää, joka vain aiheuttaisi turhia kustannuksia ja lisätyötä kaikille osapuolille sekä lisäisi viranomaiselle ja kunnille aiheutuvaa sääntelytaakkaa.

Näistä syistä emme kannata ehdotettua 48 §:n muutosta.

48 a § Eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajan kustannusvastuu

Ehdotuksen mukaan nikotiinipussien tuottajien tuottajavastuu koskisi "tuottajan Suomen markkinoille saattamia tuotteita ja etäkaupalla suoraan käyttäjille myymiä tuotteita sekä tuottajan markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottavaa osuutta muista vastaavista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille saattamisen ajankohdasta".

Nikotiinipussien osalta on olennaista määritellä, mikä tässä yhteydessä katsotaan "kohtuulliseksi" ja mikä "vastaavaksi":

- Suomessa toteutetussa ns. Empty Cans Survey -tutkimuksessa on suurten tupakka- ja nikotiiniyhtiöiden toimeksiannosta tutkittu kulutettujen nikotiini- ja nuuskapussien pakkauksien alkuperää (WSPM GROUP, Empty Cans Survey Finland). Kahden vuonna 2024 toteutetun tutkimuksen mukaan muualta kuin Suomesta ostettujen tuotteiden osuus oli 78,7 % vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja 79,9 % vuoden viimeisellä neljänneksellä. Varmastikaan ei voida pitää kohtuullisena, että reilun 20 % kulutetuista tuotteista tuottajat joutuisivat vastaamaan lopun 80 % tuotteiden tuottajavastuusta. Tämä seikka tulee tehdä lainsäädännössä selväksi.

- Ulkonäöltään samankaltaisia tuotteita ovat nikotiinipussien lisäksi ainakin nuuskapussit sekä pussimuotoiset nikotiinikorvauslääkkeet. Väärinymmärryksien välttämiseksi pykälässä tulee tehdä selväksi, etteivät nämä lukeudu "muihin vastaaviin tuotteisiin". Toki myös ehdotetun 48 h §:n mukaisessa roskien koostumusselvityksessä tulee nämä tuotteet eritellä toisistaan, jotta

mahdollinen tuottajavastuumaksu voisi perustua oikeaan tietoon, ja jotta varmistetaan, ettei tuottajien tarvitse ottaa vastuuta näistä eri tuotteista, joita he eivät saata markkinoille.

Näistä syistä suositamme 48 a §:n muuttamista siten, että edellä esitetty näkökohdat tulevat huomioiduiksi.

48 b § Tuottajan kustannusvastuu tietyistä kuntien toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista

Koska pykälän muutokset koskevat myös SUP-direktiivin alaisten tuotteiden kustannusvastuuta, tulee pykälän olla soveltuvin osin direktiivin mukainen. Tähän lukeutuu, että direktiivi sallii korvaukset vain kustannustehokkaille toimenpiteille, joka tulee huomioida kansallisessa toteutuksessa.

Ympäristöministeriö on asettanut seurantaryhmän, jonka tehtävänä on seurata ja ohjata eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajille asetetun kustannusvastuun toteuttamista, ja se koostuu ympäristöministeriön, Pirkanmaan ELY-keskuksen, Kuntaliiton, tuottajan kustannusvastuun kannalta keskeisten tuottajayhteisöiden, eräiden kuntien sekä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen edustajista. Nyt käsillä olevan ehdotuksen valmistelussa nikotiinipussien tuottajat on rinnastettu tupakantuottajiin, joiden ei sallita olla edustettuina seurantaryhmässä, koska väitetysti "näin noudatettaisiin kansainvälisen tupakkapuitesopimuksen (Valtiosopimukset 27/2005) toimeenpano-ohjetta, jonka mukaan tupakkateollisuuden intressien ja kansanterveyspolitiikan tavoitteiden välillä on perustavanlaatuinen ja sovittamaton ristiriita".

Tämä on mielestämme Maailman terveysjärjestö WHO:n tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen ("FCTC") 5 artiklan 3 kohdan ja sen ohjesäännön virheellinen tulkinta.

SUP-direktiivin 8 artiklan 4 kohta nimenomaan määrää, että SUP-kustannukset on "vahvistettava asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla". Avoimuusvaatimus tarkoittaa, että sekä kustannusten laskennan ja kohdentamisen menetelmät että tosiasialliset perusteet on julkistettava ja oltava yksiselitteisiä. Avoimuusperiaate edellyttää erityisesti, että laskennan perustana olevat tutkimukset, tutkimussuunnitelmat ja niitä koskevat vaatimukset julkaistaan.

Lisäksi tuottajat ovat yksiselitteisesti "asianomaisia toimijoita", jotka on otettava mukaan prosessiin määritettäessä niille kohdistettujen SUP-kustannusten kannalta merkityksellisiä kustannustekijöitä. Jäsenvaltioiden on vähintäänkin annettava tuottajille sekä kaikille muille SUP-direktiivin soveltamisalaan kuuluville sidosryhmille mahdollisuus osallistua työ- ja seurantaryhmiin sekä keskusteluihin koskien SUP-kustannusten määrittämismenetelmiä.

Jätedirektiivin 2008/98/EY (sellaisena kuin se on muutettuna) 8 a artiklan 1 a) kohta vahvistaa, että käsite "asianomaiset toimijat" ei kata ainoastaan viranomaisia ja julkisia keräysjärjestelmiä, vaan myös tuottajat. Artikkelissa lueteltuihin laajennetun tuottajavastuun perustamisen vähimmäisvaatimuksiin lukeutuu, että jäsenvaltioiden on nimenomaan "määriteltävä selkeästi kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden, mukaan lukien jäsenvaltion markkinoille tuotteita saattavien tuotteiden tuottajien, näiden puolesta laajennettua tuottajan vastuuta koskevia velvoitteita täytäntöönpanevien organisaatioiden, yksityisten tai julkisten jätealan toiminnanharjoittajien, paikallisten viranomaisten ja tarvittaessa uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajien ja uudelleenkäyttöön valmistelevien toiminnanharjoittajien sekä yhteisötalouden yritysten roolit ja vastuut".

Lisäksi, edelleen liittyen laajennettua tuottajavastuuta koskevien järjestelmien yleisiin vähimmäisvaatimuksiin, jätedirektiivin 2008/98/EY (sellaisena kuin se on muutettuna) 8 a artiklan 6 kohdan mukaan "Jäsenvaltioiden on varmistettava säännöllinen vuoropuhelu laajennetun tuottajan vastuujärjestelmien täytäntöönpanoon osallistuvien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, mukaan lukien tuottajat ja jakelijat, yksityiset tai julkiset jätealan toiminnanharjoittajat, paikalliset viranomaiset, kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja soveltuvin osin yhteisötalouden toimijat, uudelleenkäyttö- ja korjausverkostot sekä uudelleenkäyttöön valmistelevat toiminnanharjoittajat".

Sidosryhmien osallistuminen ja vuoropuhelu koskevat kaikkia kertakäyttömuovituotteiden tuottajia. Tässä yhteydessä on todettava, että Maailman terveysjärjestö WHO:n tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen ("FCTC") 5 artiklan 3 kohtaa ei voi tulkita tai siihen muutoin vedota kansallisella tasolla estämään suodattimellisten tupakkatuotteiden tai nikotiinipussien tuottajia osallistumasta työ- ja seurantaryhmiin tai keskusteluihin EU:ssa tai kansallisesti koskien SUP-direktiivin 8 artiklan mukaisia kustannuksia.

Vaikka FCTC:n 5 artiklan 3 kohdan mukaan "sopimuspuolien on toimittava tupakoinninvastaisen terveydenhuoltopolitiikan laatimisessa ja toteuttamisessa siten, että tätä politiikkaa suojellaan tupakkateollisuuden kaupallisten ja muiden etujen tavoittelulta kansallisten lakien mukaisesti", SUP-direktiivillä on yksinomaan ympäristönsuojelullinen tarkoitus. Tästä syystä FCTC:n 5 artiklan 3 kohta ei estä tupakkatuotteiden tai nikotiinipussien tuottajia asiaankuuluvina sidosryhminä osallistumasta kustannusten määrittelyprosessiin.

Näistä syistä emme kannata ehdotettua 48 b §:n muutosta.

48 d § Tuottajien kunnille maksaman korvauksen jakaminen tuoteryhmien ja tuottajien kesken

Koska pykälän muutokset koskevat myös SUP-direktiivin alaisten tuotteiden kustannusvastuuta, tulee pykälän olla soveltuvin osin direktiivin mukainen. Tähän lukeutuu, että direktiivi sallii korvaukset vain kustannustehokkaille toimenpiteille, joka tulee huomioida kansallisessa toteutuksessa.

Ehdotuksen mukaan nikotiinipussien tuottajien tuottajavastuun perustana olisi heidän osuutensa "Suomen markkinoille saatetuista tuotteista ja etäkaupalla suoraan käyttäjille myydyistä tuotteista sekä tuottajan markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottava osuus muista vastaavista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille saattamisen ajankohdasta".

Kuten myös 48 a §:n osalta toteamme, nikotiinipussien osalta on olennaista määritellä, mikä tässä yhteydessä katsotaan "kohtuulliseksi" ja mikä "vastaavaksi":

- Suomessa toteutetussa ns. Empty Cans Survey -tutkimuksessa on suurten tupakka- ja nikotiiniyhtiöiden toimeksiannosta tutkittu kulutettujen nikotiini- ja nuuskapussien pakkauksien alkuperää (WSPM GROUP, Empty Cans Survey Finland). Kahden vuonna 2024 toteutetun tutkimuksen mukaan muualta kuin Suomesta ostettujen tuotteiden osuus oli 78,7 % vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja 79,9 % vuoden viimeisellä neljänneksellä. Varmastikaan ei voida pitää kohtuullisena, että reilun 20 % kulutetuista tuotteista tuottajat joutuisivat vastaamaan lopun 80 % tuotteiden tuottajavastuusta. Tämä seikka tulee tehdä lainsäädännössä selväksi.

- Ulkonäöltään samankaltaisia tuotteita ovat nikotiinipussien lisäksi ainakin nuuskapussit sekä pussimuotoiset nikotiinikorvauslääkkeet. Väärinymmärryksien välttämiseksi pykälässä tulee tehdä selväksi, etteivät nämä lukeudu "muihin vastaaviin tuotteisiin". Toki myös ehdotetun 48 h §:n mukaisessa roslien koostumusselvityksessä tulee nämä tuotteet eritellä toisistaan, jotta mahdollinen tuottajavastuumaksu voisi perustua oikeaan tietoon, ja jotta varmistetaan, ettei tuottajien tarvitse ottaa vastuuta näistä eri tuotteista, joita he eivät saata markkinoille.

Näistä syistä suositamme 48 d §:n muuttamista siten, että edellä esitetyt näkökohdat tulevat huomioituiksi.

48 e § Valtioneuvoston asetus tuottajien kunnille maksamien korvausten laskentaperusteista

Ehdotuksen mukaan tuottajavastuumaksuista päätettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Koska pykälän muutokset koskevat myös SUP-direktiivin alaisten tuotteiden kustannusvastuuta, tulee pykälän olla soveltuvin osin direktiivin mukainen. Direktiivin 8 artiklan 4 kohdan mukaan "katettavat kustannukset eivät saa ylittää kustannuksia, jotka ovat välttämättömiä kyseisissä kohdissa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseksi kustannustehokkaasti, ja ne on vahvistettava asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla. Roskaantumisen puhdistamiskustannukset on rajoitettava viranomaisten toteuttamiin tai niiden puolesta toteutettuihin toimiin. Laskentamenetelmät on kehitettävä sellaisiksi, että roskaantumisen puhdistamiskustannukset voidaan määritellä oikeasuhteisesti."

Kustannustehokkuus tarkoittaa yleisesti, ettei ole olemassa halvempaa keinoa toteuttaa ympäristöpoliittista toimenpidettä samalla tehokkuudella. Kustannustehokkuuden periaate edellyttää, ettei todellisia keräys- ja siivouskustannuksia automaattisesti määritetä katettaviksi kustannuksiksi. Todelliset kustannukset voivat olla kustannusvastuun piirissä vain siltä osin kuin ne

vastaavat tehokkaan keräys- ja siivoustoiminnan toteutusta, kun taas kustannustehottomat keräys- ja siivouskustannukset tulee vähentää niistä.

Näin ollen kustannustehokkuuden vaatimuksen vuoksi roskien keräys- ja siivoustoiminnan kustannukset tulee erikseen määritellä. Ne eivät voi perustua keskimääräisiin kustannuksiin tai arvioihin, sillä keskimääräiset kustannukset voivat sisältää tarpeettomia eli kustannustehottomia kokonaiskustannuksia, ja arviot perustuvat yleensä keskimääräisiin todellisiin kustannuksiin.

Avoimuusvaatimus puolestaan tarkoittaa, että sekä kustannusten laskennan ja kohdentamisen menetelmät että tosiasialliset perusteet on julkistettava ja oltava yksiselitteisiä. Avoimuusperiaate edellyttää erityisesti, että laskennan perustana olevat tutkimukset, tutkimussuunnitelmat ja niitä koskevat vaatimukset julkaistaan.

Kohdan nimenomainen määräys, jonka mukaan kustannukset on "vahvistettava asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla" tarkoittaa, että tuottajat, jotka ovat yksiselitteisesti "asianomaisia toimijoita", on otettava mukaan prosessiin määritettäessä niille kohdistettujen kustannusten kannalta merkityksellisiä kustannustekijöitä.

Näistä syistä suositamme 48 e §:n muuttamista siten, että edellä esitetyt näkökohdat tulevat huomioituiksi.

48 f § Korvausmenettely

Ehdotuksen mukaan kunnat eivät olisi jatkossa enää velvoitettuja ilmoittamaan jätehuolto- ja siivouskustannuksiansa ollakseen oikeutettuja tuottajan maksamiin korvauksiin. Koska pykälän muutokset koskevat myös SUP-direktiivin alaisten tuotteiden kustannusvastuuta, tulee pykälän olla soveltuvin osin direktiivin mukainen. Direktiivin 8 artiklan 4 kohdan mukaan "katettavat kustannukset eivät saa ylittää kustannuksia, jotka ovat välttämättömiä kyseisissä kohdissa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseksi kustannustehokkaasti, ja ne on vahvistettava asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla". Tietojen puuttuessa katettavista kustannuksista, ei niiden vahvistaminen asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla ole kuitenkaan mahdollista.

Tästä syistä emme kannata ehdotettua 48 f §:n muutosta.

48 g § Kunnan selvitys toteutetuista jätehuolto- ja siivoustoimista

Koska pykälän muutokset koskevat myös SUP-direktiivin alaisten tuotteiden kustannusvastuuta, tulee pykälän olla soveltuvin osin direktiivin mukainen. Direktiivin 8 artiklan 4 kohdan mukaan "katettavat kustannukset eivät saa ylittää kustannuksia, jotka ovat välttämättömiä kyseisissä

kohdissa tarkoitettujen palvelujen tarjoamiseksi kustannustehokkaasti, ja ne on vahvistettava asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla". Tämän nimenomaisen määräyksen noudattamiseksi kuntien tulisi olla velvoitettuja myös kuvaamaan, miten kustannustehokkuus on varmistettu tässä ehdotetussa pykälässä raportoitavien toimintojen toteuttamisessa.

48 i § Kunnan velvollisuudet tupakkatuotteista ja nikotiinipusseista aiheutuvan roskaantumisen ennalta ehkäisemisessä

Roskaantumisongelman ratkaisemiseksi on ryhdyttävä toimenpiteisiin, joilla ylipäänsä estetään roskien syntyminen. Pitkällä aikavälillä tehokkain ja kestävin tapa vähentää roskaamista on tehdä roskaamatta jättämisestä yhteiskunnallinen normi. Siksi kustannusvastuujärjestelmässä tulisi keskittyä valistuskampanjoihin. Mielestämme kustannusvastuun piirissä olevien tuottajien tulisi kattaa ennen kaikkea kampanjat, joilla edistetään vastuullista roskien hävittämistä. Tällöin on tärkeää varmistaa näiden toimenpiteiden tehokkuus ja kehittää tarkoitusta varten sopivat mittausmenetelmät.

Edellytyksenä tietoisuuden lisäämisen kustannusten asianmukaiseen määrittämiseen on joko rajattu budjetti, eli jokin kiinteä absoluuttinen määrällinen raja, tai allokoitu budjetti eli tietty prosenttiosuus. Tämä tarkoittaa, että valistustoimenpiteiden kustannuksille tulisi asettaa kiinteä yläraja tai tietty osuus kerättävistä tuottajavastuumaksuista, ja asettamisessa tulee huomioida SUP-direktiivin kustannustehokkuusvaatimus.

Näistä syistä suositamme 48 i §:n muuttamista siten, että edellä esitetyt näkökohdat tulevat huomioiduiksi.

51 § Tuottajan tiedotus- ja neuvontavelvollisuus

-

Voimaantulo

Vaikka nikotiinipussien tuottajavastuun osalta päätettäisiin jossain vaiheessa edetä, on nyt esitetty voimaantulon ajankohta ennenaikainen. Esityksen valmistelussa sivuutettiin valmistajat keskeisenä sidosryhmänä, jolloin valmistelussa on jäänyt olennaista tietoa hyödyntämättä. Lisäksi ehdotettujen toimien vaikutuksen ja suhteellisuuden arvioinnin edellytyksenä ovat paremmat tiedot roskien koostumuksesta ja markkinoista. Roskien koostumusselvitys valmistuu vuoden 2025 lopulla ja nikotiinipusseja koskevan lainsäädäntö astuu voimaan elokuussa 2025. Mahdollista tuottajavastuulainsäädäntöä nikotiinipussien osalta voi asianmukaisesti vasta arvioida, kun koostumusselvityksen tulokset ovat saatavilla ja uuden lainsäädännön vaikutukset markkinaan ovat tiedossa.

Valtioneuvoston asetus eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille vuosilta 2026–2028 maksamien korvausten laskentaperusteista

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset kommenttinne asetusluonnokseen.

Esitysluonnoksen 48 b §:n kommentoimamme mukaisesti toteamme, että SUP-direktiivin 8 artiklan 4 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan kustannukset on vahvistettava asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla.

Ympäristöministeriö on asettanut seurantaryhmän, jonka tehtävänä on seurata ja ohjata eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajille asetetun kustannusvastuun toteuttamista, ja se koostuu ympäristöministeriön, Pirkanmaan ELY-keskuksen, Kuntaliiton, tuottajan kustannusvastuun kannalta keskeisten tuottajayhteisöiden, eräiden kuntien sekä Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämis- ja hallintokeskuksen edustajista. Nyt käsillä olevan ehdotuksen valmistelussa nikotiinipussien tuottajat on rinnastettu tupakantuottajiin, joiden ei sallita olla edustettuina seurantaryhmässä, koska väitetysti "näin noudatettaisiin kansainvälisen tupakkapuitesopimuksen (Valtiosopimukset 27/2005) toimeenpano-ohjetta, jonka mukaan tupakkateollisuuden intressien ja kansanterveyspolitiikan tavoitteiden välillä on perustavanlaatuinen ja sovittamaton ristiriita".

Tämä on mielestämme Maailman terveysjärjestö WHO:n tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen ("FCTC") 5 artiklan 3 kohdan ja sen ohjesäännön virheellinen tulkinta.

SUP-direktiivin 8 artiklan 4 kohdan nimenomainen määräys, jonka mukaan SUP-kustannukset on "vahvistettava asianomaisten toimijoiden kesken avoimella tavalla" tarkoittaa, että sekä kustannusten laskennan ja kohdentamisen menetelmät että tosiasialliset perusteet on julkistettava ja oltava yksiselitteisiä. Avoimuusperiaate edellyttää erityisesti, että laskennan perustana olevat tutkimukset, tutkimussuunnitelmat ja niitä koskevat vaatimukset julkaistaan.

Lisäksi kyseinen määräys tarkoittaa, että tuottajat, jotka ovat yksiselitteisesti "asianomaisia toimijoita", on otettava mukaan prosessiin määritettäessä niille kohdistettujen SUP-kustannusten kannalta merkityksellisiä kustannustekijöitä. Jäsenvaltioiden on vähintäänkin annettava tuottajille sekä kaikille muille SUP-direktiivin soveltamisalaan kuuluville sidosryhmille mahdollisuus osallistua työ- ja seurantaryhmiin sekä keskusteluihin koskien SUP-kustannusten määrittämismenetelmiä.

Jätedirektiivin 2008/98/EY (sellaisena kuin se on muutettuna) 8 a artiklan 1 a) kohta vahvistaa, että käsite "asianomaiset toimijat" ei kata ainoastaan viranomaisia ja julkisia keräysjärjestelmiä, vaan myös tuottajat. Artikkelissa lueteltuihin laajennetun tuottajavastuun perustamisen vähimmäisvaatimuksiin lukeutuu, että jäsenvaltioiden on nimenomaan "määriteltävä selkeästi kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden, mukaan lukien jäsenvaltion markkinoille tuotteita saattavien tuotteiden tuottajien, näiden puolesta laajennettua tuottajan vastuuta koskevia velvoitteita

täytäntöönpanevien organisaatioiden, yksityisten tai julkisten jätealan toiminnanharjoittajien, paikallisten viranomaisten ja tarvittaessa uudelleenkäyttöalan toiminnanharjoittajien ja uudelleenkäyttöön valmistelevien toiminnanharjoittajien sekä yhteisötalouden yritysten roolit ja vastuut".

Lisäksi, edelleen liittyen laajennettua tuottajavastuuta koskevien järjestelmien yleisiin vähimmäisvaatimuksiin, jätedirektiivin 2008/98/EY (sellaisena kuin se on muutettuna) 8 a artiklan 6 kohdan mukaan "Jäsenvaltioiden on varmistettava säännöllinen vuoropuhelu laajennetun tuottajan vastuujärjestelmien täytäntöönpanoon osallistuvien asiaankuuluvien sidosryhmien välillä, mukaan lukien tuottajat ja jakelijat, yksityiset tai julkiset jätealan toiminnanharjoittajat, paikalliset viranomaiset, kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja soveltuvin osin yhteisötalouden toimijat, uudelleenkäyttö- ja korjausverkostot sekä uudelleenkäyttöön valmistelevat toiminnanharjoittajat".

Sidosryhmien osallistuminen ja vuoropuhelu koskevat kaikkia kertakäyttömuovituotteiden tuottajia. Tässä yhteydessä on todettava, että Maailman terveysjärjestö WHO:n tupakoinnin torjuntaa koskevan puitesopimuksen ("FCTC") 5 artiklan 3 kohtaa ei voi tulkita tai siihen muutoin vedota kansallisella tasolla estämään suodattimellisten tupakkatuotteiden tai nikotiinipussien tuottajia osallistumasta työ- ja seurantaryhmiin tai keskusteluihin EU:ssa tai kansallisesti koskien SUP-direktiivin 8 artiklan mukaisia kustannuksia.

Vaikka FCTC:n 5 artiklan 3 kohdan mukaan "sopimuspuolien on toimittava tupakoinninvastaisen terveydenhuoltopolitiikan laatimisessa ja toteuttamisessa siten, että tätä politiikkaa suojellaan tupakkateollisuuden kaupallisten ja muiden etujen tavoittelulta kansallisten lakien mukaisesti", SUP-direktiivillä on yksinomaan ympäristönsuojelullinen tarkoitus. Tästä syystä FCTC:n 5 artiklan 3 kohta ei estä tupakkatuotteiden tai nikotiinipussien tuottajia asiaankuuluvina sidosryhminä osallistumasta kustannusten määrittelyprosessiin.

Muut kommentit

Tähän voitte kirjoittaa mahdolliset muut kommenttinne esitysluonnokseen.

Euroopan komissio julkisti vuonna 2018 "EU:n strategian muoveista kiertotaloudessa" puuttuakseen "koko ajan lisääntyvään muovijätteeseen ja muovijätteen päätymiseen ympäristöön, erityisesti meriympäristöön". Strategiaa seurasi kertakäyttömuovi- eli SUP-direktiivi, joka säädettiin jätedirektiivin ja EU:n Lissabonin sopimuksen mukaisen aiheuttamisperiaatteen toteuttamiseksi torjumaan "kymmentä Euroopan rannoilta yleisimmin löytyvää kertakäyttöistä muovituotetta". Laajennettu tuottajavastuu otettiin toimintapolitiittisena välineenä käyttöön sellaisille kertakäyttömuovituotteille, joille "ei vielä ole helposti saatavilla sopivia ja kestävämpiä vaihtoehtoja". Kannatamme SUP-direktiivin tavoitteita, periaatteita ja välineitä. Vaikka laajennettua tuottajavastuuta käytetään laajalti ratkomaan maailmanlaajuisia muoviroskaongelmaa, riippuu sen tehokkuus toteutustavasta.

von Rabenau Mikael
Philip Morris Finland Oy